

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

DĖL VAIKŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO KĖDAINIŲ RAJONO IKIMOKYKLINĖSE ĮSTAIGOSE PATIKRINIMO ATASKAITA

2016 m. kovo 4 d. Nr.K7-2
Kėdainiai

ĮŽANGA

Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės 2016 m. Kontrolė ir audito tarnybos veiklos planu ir savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. K1-3 Kontrolės ir audito tarnybos vyriausiosios specialistės Rūta Lukoševičienė, Vilma Unikienė ir Jurga Volkovaitė atliko audito procedūras rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigose, siekiant įvertinti jose vaikų maitinimo organizavimą. Buvo vertinama: vaikų maitinimo organizavimo teisinis reglamentavimas, viešųjų pirkimų organizavimas, prekių ir paslaugų (mitybos) išlaidų naudojimas ir jų teisingas atvaizdavimas 2015 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose. Dalyvauta stebėtojo teisėmis atsargų (maisto produktų) inventorizacijose.

Kėdainių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2015 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. K1-7 atliekamas Kėdainių rajono savivaldybės 2015 metų Konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir kitų viešojo sektoriaus subjektų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinio finansinis (teisėtumo) auditas. Šios patikrinimo ataskaitos duomenys bus panaudoti vertinant 2015 metų Kėdainių rajono savivaldybės Konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenis.

APIMTIS IR METODAI

Audito procedūros buvo atliktos visose rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigose bei bendrojo ugdymo mokyklose (toliau- ugdymo įstaigos), kurios savarankiškai organizuoja vaikų maitinimo paslaugas: lopšeliai - darželiai „Aviliukas“, „Varpelis“, „Vyturėlis“, „Pasaka“, „Žilvitis“, mokyklos – darželiai „Puriena“, „Vaikystė“, Vilainių mokykla-darželis „Obelėlė“, Akademijos gimnazijos skyrius „Kaštonas“, Labūnavos pagrindinė mokykla, bei mokyklos skyriai – „Dobiliukas“, „Ažuoliukas“, Nociūnai, Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazijos „Bitutės“ skyrius, Josvainių socialinis ir ugdymo centras, Šėtos socialinis ir ugdymo centras.

Taip pat buvo patikrinta Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazijos Meironiškių, Pajieslio skyriai, kuriuos lanko ikimokyklinio ugdymo vaikai. Šiuose skyriuose maitinimo paslaugas teikia UAB „Pontem“, pagal 2015-06-08 sudarytą Kėdainių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų mokinių nemokamo maitinimo paslaugos teikimo sutartį Nr. VP-357.

Šių įstaigų vadovai atsakingi už biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių parengimą ir teisingą pateikimą, patikėjimo teise valdomo valstybės ir savivaldybės turto ir lėšų, valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą bei naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Audituojamasis laikotarpis - 2015 metai.

Atlikdami patikrinimą, darėme prielaidą, kad visi patikrinimui pateikti dokumentai yra patikimi ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Vaikų maitinimo teisinis reglamentavimas

Pagrindiniai vaikų maitinimo organizavimo įstaigose reikalavimai ir funkcijos reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme¹. Jame numatyta, kad:

- ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo mokyklose maitinimas turi atitikti sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus;
- mokiniai maitinami nemokamai Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo nustatyta tvarka;
- už sąlygų sudarymą vaikų ir mokinių maitinimui organizuoti atsako savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija (savivaldybė);
- už maitinimo organizavimą nurodytose institucijose atsako įstaigos vadovas.

Nustatyti kainas už savivaldybės biudžetinių įstaigų teikiamas atlygintinas paslaugas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme yra išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija².

Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu³ patvirtinta užmokesčio už vaikų išlaikymą tvarka, nustatyti mokesčio lengvatų taikymo atvejai, vienos dienos vaiko maitinimo norma. Nemokamai maitinami vaikai ikimokyklinėse įstaigose vadovaujantis savivaldybės tarybos⁴ patvirtintu nemokamo maitinimo tvarkos aprašu.

Audituotuose subjektuose vadovų įsakymais patvirtintos vaikų maitinimo organizavimo, darbuotojų maitinimo, užmokesčio už vaikų išlaikymą tvarkos, paskirti asmenys, atsakingi už vaikų maitinimo organizavimą, kaip reikalauja teisės aktai.

2. Vaikų maitinimo lėšų panaudojimas

Kėdainių rajono savivaldybės ugdymo įstaigos turi patalpas, atitinkamą įrangą bei personalą, reikalingą maitinimo paslaugų teikimui. Šios įstaigos teisės aktų nustatyta tvarka yra įteisinę ir vykdo maitinimo paslaugų teikimo veiklą, tai yra, teikia mokamas maitinimo paslaugas bei teisės aktų nustatyta tvarka vaikus maitina nemokamai. Nemokamas maitinimas, kaip jau minėta, yra kaip socialinę paramą gaunančių mokinių maitinimas, be to, nemokamas ar iš dalies mokamas gali būti vaikų maitinimas ikimokyklinio ugdymo įstaigose, kuris teikiamas, atsižvelgiant į nustatytas lengvatas. Kitos ugdymo įstaigų teikiamos maitinimo paslaugos yra mokamos - darbuotojams, taikomas 50 proc. antkainis.

Už vaiko išlaikymą ugdymo įstaigose tėvai (globėjai) moka Kėdainių rajono savivaldybės tarybos³ nustatyto dydžio mokestį. Už vaiko maitinimą ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse tėvai (globėjai) moka vaiko dienos maitinimo normos mokestį tik už lankytas dienas. Lengvatos taikymas įformintas įstaigos direktoriaus įsakymu.

¹Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (1991-06-25 redakcija su vėlesniais pakeitimais) 36 str. 7 d., 8 d., 9 d.

²Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (2008-09-15 redakcija su vėlesniais pakeitimais) 16 str., 2 d., 37 p.

³Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2009-02-27 sprendimas Nr. TS-22 „Dėl užmokesčio už vaikų išlaikymą Kėdainių rajono savivaldybės ugdymo įstaigų, socialinių ir ugdymo centrų ikimokyklinėse ir priešmokyklinėse grupėse tvarkos tvirtinimas“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2014-03-28 sprendimas Nr. TS-49 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės mokinių nemokamo maitinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2015 m. mitybai skirtas asignavimų planas ir patirtos kasinės išlaidos (Eur)

Įstaigos pavadinimas	Vaikų skaičius	Patikslintas asignavimų planas	Panaudoti asignavimai	Vienam vaikui panaudoti asignavimai
Lopšelis - darželis "Vyturėlis"	157	24893	24265	154,55
Lopšelis - darželis "Pasaka"	216	34249	34249	158,56
Lopšelis - darželis "Varpelis"	227	46860	46136	203,24
Lopšelis - darželis "Aviliukas"	164	28735	27962	170,50
Lopšelis - darželis "Žilvitis"	213	42305	42302	198,60
Mokykla - darželis "Vaikystė"	223	36884	35567	159,49
Mokykla - darželis "Puriena"	155	24681	24664	159,12
Vilainių mokykla - darželis "Obelėlė"	191	26329	26264	137,51
Labūnavos pagrindinė mokykla	126	25800	24649	195,63
Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazija	55	4200	4025	73,18
Akademijos gimnazija	140	20557	19076	136,26
Josvainių socialinis ir ugdymo centras	63	9250	9250	146,83
Šėtos socialinis ir ugdymo centras	47	5673	5649	120,20
Viso:	1977	330416	324059	163,91

Iš pateiktų duomenų nustatyta, per metus vienam vaikui vidutiniškai panaudota apie 163,91 Eur mitybai skirtų asignavimų. Daugiausiai asignavimų panaudota lopšelyje – darželyje „Varpelis“, kuris dirbo ištikus metus, liepos mėnesį įstaigą papildomai lankė mokyklos – darželio „Puriena“ vaikai. Mažiausiai – Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazijoje, vaikai nevalgė pusryčių, iš tėvų gauta parama daržovėmis.

Nemokamo ir iš dalies mokamo maitinimo išlaidos per 2015 m.

Įstaigos pavadinimas	Nemokamas maitinimas		Sumažintas užmokestis už maitinimą	
	Vaikų skaičius	Panaudota, Eur	Vaikų skaičius	Panaudota, Eur
Lopšelis - darželis "Vyturėlis"	15	1781,31	40	4342,34
Lopšelis - darželis "Pasaka"	7	842,55	30	3604,41
Lopšelis - darželis "Varpelis"	9	1265,67	48	5377,32
Lopšelis - darželis "Aviliukas"	10	1289,34	46	5171,65
Lopšelis - darželis "Žilvitis"	15	1437,87	47	5875,94
Mokykla - darželis "Vaikystė"	10	2519,54	16	1992,95
Mokykla - darželis "Puriena"	6	2314,98	31	1966,78
Vilainių mokykla - darželis "Obelėlė"	33	6190,88	38	4324,37
Labūnavos pagrindinė mokykla	86	12345,51	27	2758,41
Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazija	14	1812,38	20	1827,31
Akademijos gimnazija	22	4248,42	21	2484,90
Josvainių socialinis ir ugdymo centras	10	974,16	20	1496,53
Šėtos socialinis ir ugdymo centras	5	607,62	11	856,82
Viso:	242	37630,23	395	42079,73

P.S. Labūnavos pagrindinės mokyklos nemokamo maitinimo duomenys pateikti kartu su mokyklos mokinių nemokamu maitinimu.

Įstaigos priešmokyklinėse grupėse už teikiamą mokinių nemokamą maitinimą per 2015 metus panaudojo 37630,23 Eur, o už ikimokyklinio amžiaus vaikų maitinimo mažinimą (50 ar 100 proc.) – 42079,73 Eur.

Atrankos būdu ugdymo įstaigose peržiūrėti vaikų bei tėvų užmokesčio už vaikų išlaikymą priskaitymo ir apmokėjimo dokumentai (vaikų lankymo apskaitos žurnalai, specialiųjų atsiskaitymų mokėjimų žiniaraščiai, kasos ir bankiniai dokumentai), patikrinti užmokesčio už vaikų maitinimą mažinimo dokumentai (įsakymai, tėvų prašymai ir kiti dokumentai kuriais vadovaujantis taikomos lengvatos). Neatitikimų nenustatyta.

3 lentelė

Tėvų įmokų įsiskolinimas

Įstaigos pavadinimas	Tėvų įnašų už vaiko išlaikymą skola (Eur)	
	2015-12-31	Įsiskolinimas ilgiau nei 1 mėn.
Lopšelis – darželis „Vyturėlis“	2401,04	91,66
Lopšelis – darželis „Pasaka“	3435,59	-
Lopšelis – darželis „Varpelis“	5271,86	-
Lopšelis – darželis „Aviliukas“	3275,08	114,04
Lopšelis – darželis „Žilvitis“	4111,92	39,83
Mokykla – darželis „Vaikystė“	5106,51	1195,82
Mokykla – darželis „Puriena“	3365,89	300,39
Vilainių mokykla – darželis „Obelėlė“	4001,55	512,23
Labūnavos pagrindinė mokykla	3857,53	221,81
Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazija	846,44	206,54
Akademijos gimnazija	3136,02	779,31
Josvainių socialinis ir ugdymo centras	1122,26	-
Šėtos socialinis ir ugdymo centras	749,44	-
Viso	40681,13	3461,63

Iš lentelėje pateiktų duomenų nustatyta, didžiausios įsiskolinimo sumos ilgesnės nei vienas mėnuo : mokykla – darželis „Vaikystė“ - 1195,82 Eur, Akademijos gimnazija - 779,31 Eur, Vilainių mokykla – darželis „Obelėlė“ -512,23 Eur.

Šių įstaigų vadovams būtina sustiprinti įsiskolinimo administravimo kontrolę.

Audituotose ugdymo įstaigose dalyvauta stebėtojo teisėmis atsargų, t.y. maisto produktų inventorizacijose, kurių metu buvo tikrinami maisto produktų sandėliuose, faktiškai esantys maisto produktų likučiai su likučiais užregistruotais apskaitos registruose – apyvartos žiniaraščiuose. Neatitikimų nenustatyta. Įstaigose maisto produktų inventorizacijos atliekamos kas ketvirtį, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-10-03 nutarimo Nr. 1070 redakcija) patvirtintų inventorizacijos taisyklių 8.2.p.nuostatomis.

Patikrinimo metu visose ugdymo įstaigose buvo vertinama, ar patenkinami vaikų maisto medžiagų fiziologiniai poreikiai, ar ugdomi sveikos mitybos įgūdžiai.

Nustatyta, visose ikimokyklinio ugdymo įstaigose sudaryti 15 dienų maitinimo valgiaraščiai pagal amžiaus grupes, kurie derinami Kauno visuomenės sveikatos centro, nuo 2015 m. liepos 1 d. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatytais tvarkomis⁵. Atskiri valgiaraščiai sudaryti lopšelio (vadovaujantis 1-3 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis) ir darželio (vadovaujantis 4-7 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis) grupėms. Pagal valgiaraščius vaikai maitinami ne rečiau kaip kas 3,5 val. Valgiaraščiuose nurodytų patiekalų receptūros ir gamybos technologiniuose aprašymuose nurodyti naudojami maisto produktai, jų sudėtis, kiekiai (g), gamybos būdas ir trukmė. Labūnavos pagrindinėje mokykloje valgiaraščiai sudaryti atsižvelgiant į mokykloje besimokančių mokinių amžių, t. y 6-10 metų ir 11 metų bei vyresnio amžiaus mokiniai.

Visose ugdymo įstaigose maisto paruošimas ir patiekalų įvairumas atitinka vaikų amžių ir sveikos mitybos rekomendacijas.

Buvo patikrinta Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazijos Meironiškių, Pajieslio skyriai, kuriuos lanko ikimokyklinio ugdymo vaikai. Šiuose skyriuose maitinimo paslaugas teikia UAB „Pontem“.

Nustatyta, Pajieslio skyriuje vasario 4 d. pietus valgė 12 vaikų. Pietus sudarė - sriuba, antras patiekalas bei gėrimas. Antrą pietų patiekalą sudarė- tik garnyras ir daržovės. Tai prieštarauja Sveikatos apsaugos ministro patvirtintos tvarkos⁵ 20.10p. nuostatai – „ karštas pietų patiekalas turi būti iš daug baltymų turinčių produktų (mėsa, paukštiena, žuvis, kiaušiniai, ankštiniai, pienas ir pieno produktai) ir angliavandenių turinčių produktų. Su karštu patiekalu turi būti patiekiamos daržovės ar vaisiai arba jų salotos“.

Atliekant audito procedūras ugdymo įstaigose nustatyta, atskirose įstaigose nepakankamos maitinimo organizavimo kontrolės procedūros maisto produktų apskaitos srityje:

- Išduodamo maisto produkto kiekis neatitinka nustatytos produkto gamybai skirtos normos;
- Perkamų maisto produktų kaina sąskaitose-faktūrose nurodyta didesnė, nei turėtų būti pagal pasirašytas pirkimo-pardavimo sutartis.

3. Europos Sąjungos finansuojamos programos vaikų mitybos gerinimui

2015 metais visos audituotos ugdymo įstaigos, išskyrus Šėtos socialinis ir ugdymo centras, buvo VI Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros (toliau - LŽŪMPRRA) vykdomų programų „Pieno vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose“ (toliau - programa „Pienas vaikams“), bei „Vaisių vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose“ (toliau - programa „Vaisiai vaikams“) dalyviais. Tai Europos Sąjungos finansuojamos programos. Pagal programų administravimo taisykles⁶ rajono ugdymo įstaigose vaikams nuo rugsėjo 1d. iki

⁵ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011m.lapkričio 11d. įsakymas Nr. V-964 „Dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁶ 2015 m. rugpjūčio 21dienes LR Žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-661 „Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. rugpjūčio 27 d. įsakymo Nr.3D-478 „Dėl paramos už pieną vaikams administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo.

2014 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-836 „Dėl vaisių vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose 2014-2017 mokslo metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo.

gegužės 31d. nemokamai dalijami remiami pieno produktai (varškės sūriai, jogurtai, sūrio lazdelės), ekologiški produktai (obuoliai, kriaušės, morkos, obuolių tyrės/sultys):

1. Pagal **programos „Pienas vaikams“** patvirtintas administravimo taisyklės⁶ parama vaikams už pieno produktus, suvartotus ugdymo įstaigos mokymosi/lankymo dienomis, mokama pateikus mokėjimo prašymus bei išdalytų pieno produktų žurnalo išrašus per 3 mėnesius po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Pagal ugdymo įstaigų pateiktus dokumentus nustatyta, atsakingi darbuotojai, atlieka programos vykdymą ir teisingą dokumentacijos pateikimą laiku šios programos priežiūrą vykdančioms institucijoms. Iš jų keturios ugdymo įstaigos (lopšeliai -darželiai „Aviliukas“, „Žilvitis“, „Varpelis“, mokykla-darželis „Vaikystė“) savarankiškai administruoja programos lėšas. Programos maisto produktai, nemokamai gauti iš LŽŪMPRRA, šiose įstaigose įtraukti į kasdienius valgiaraščius, t.t. ir į priešmokyklinio ugdymo grupėse vaikų nemokamo maitinimo valgiaraščius. Tai prieštarauja sveikatos apsaugos ministro įsakymo⁵ 43 p. nuostatai „mokyklose, dalyvaujančiose programoje "Pienas vaikams" ir (ar) vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programoje, šių programų maisto produktai į valgiaraščius neįtraukiami“.

2015 metais šios įstaigos už programos „Pienas vaikams“ vykdymą ir teisingą dokumentacijos pateikimą laiku, gautas paramos lėšas su tėvų sutikimu (tėvų įnašus nemažino) panaudojo pagal įstaigų patvirtintas tvarkas: 70 proc. lėšų skirta mitybos organizavimo sąlygų gerinimui, 30 proc.- vaikų mitybos gerinimui.

2. Pagal **programos „Vaisiai vaikams“** patvirtintas administravimo taisyklės⁶ parama vaikams už suvartotus vaisius bei daržoves ugdymo įstaigos mokymosi/lankymo dienomis, mokama pateikus mokėjimo prašymus bei išdalytų vaisių bei daržovių žurnalo išrašus per 3 mėnesius po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Pagal ugdymo įstaigų pateiktus dokumentus nustatyta, atsakingi darbuotojai, atlieka programos vykdymą ir teisingą dokumentacijos pateikimą laiku šios programos priežiūrą vykdančioms institucijoms. Programos „Vaisiai vaikams“ produktai dalijami nemokamai ir į kasdienius valgiaraščius neįtraukiami.

4. Maisto produktų viešųjų pirkimų organizavimas

Ugdymo įstaigose viešieji pirkimai turi būti vykdomi vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu⁷ ir įstaigų vadovų patvirtintomis supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis. Patikrinus įstaigas dažniausiai nustatyti šie pažeidimai:

1. Įstaigose neatliekami pirkimai Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis.

LR Viešųjų pirkimų įstatymo⁷ 15¹ straipsnis nustato, kad perkančioji organizacija turi užtikrinti, kad prekių, paslaugų ir darbų viešieji pirkimai, atliekami Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis (kai pirkimo atveju elektroninėmis priemonėmis pateikiamas skelbimas apie pirkimą (neskelbiamų pirkimų atveju – kvietimas), kiti pirkimo dokumentai ir priimami tiekėjų pasiūlymai) kiekvienais kalendoriniais metais sudarytų ne mažiau kaip 50 procentų perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų bendrosios vertės.

Iš patikrintų 13 įstaigų 6 (46 proc.) šios įstatymo nuostatos nevykdo.

⁷ 1996 m. rugpjūčio 13 dienos Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymas Nr. 1-1491(su vėlesniais pakeitimais).

2. Įstaigos nevykdo pirkimų per Centrinę perkančiąją organizaciją, arba nepateikia informacijos kodėl per šią organizaciją jie nevykdomi.

LR Viešųjų pirkimų įstatymo⁷ 15 str. 5 p. nustato: Perkančiosios organizacijos privalo įsigyti prekes, paslaugas ir darbus iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją, kai centrinės perkančiosios organizacijos kataloge siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka perkančiosios organizacijos poreikius ir perkančioji organizacija negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Perkančiosios organizacijos privalo motyvuoti savo sprendimą neatlikti centrinės perkančiosios organizacijos kataloge siūlomų prekių, paslaugų ar darbų pirkimo ir saugoti tai patvirtinantį dokumentą kartu su kitais pirkimo dokumentais

Iš patikrintų 13 įstaigų 4 (31 proc.) šios įstatymo nuostatos nevykdo.

3. Įstaigų internetinėse svetainėse neskelbiama informacija apie vykdomus pirkimus.

LR Viešųjų pirkimų įstatymo⁷ 7 str.3 p. nustato: Perkančioji organizacija apie pradedamą bet kurį pirkimą, taip pat nustatytą laimėtoją ir ketinamą sudaryti bei sudarytą pirkimo sutartį nedelsdama, tačiau ne anksčiau negu skelbimas bus išsiųstas Europos Sąjungos oficialiųjų leidinių biurui ir (ar) paskelbtas Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, informuoja savo tinklalapyje bei leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“ (mažos vertės pirkimų atveju – tik savo tinklalapyje) nurodydama:

- 1) apie pradedamą pirkimą – pirkimo objektą, pirkimo būdą ir jo pasirinkimo priežastis;
- 2) apie nustatytą laimėtoją ir ketinamą sudaryti pirkimo sutartį – pirkimo objektą, numatomą pirkimo sutarties kainą, laimėjusio dalyvio pavadinimą, jo pasirinkimo priežastis ir, jeigu žinoma, pirkimo sutarties išipareigojimų dalį, kuriai laimėtojas ketina pasitelkti subrangovus, subteikėjus ar subteikėjus;
- 3) apie sudarytą pirkimo sutartį – pirkimo objektą, pirkimo sutarties kainą, laimėjusio dalyvio pavadinimą ir, jeigu žinoma, pirkimo sutarties išipareigojimų dalį, kuriai laimėtojas ketina pasitelkti subrangovus, subteikėjus ar subteikėjus;
- 4) taip pat kitą Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytą informaciją.

Informacija apie vykdomus pirkimus neteikiama 7 įstaigų (54 proc.) tinklalapiuose

4. Netinkamai pildomi viešųjų pirkimų registracijos žurnalai.

Perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijų⁸ 18.5 punktas nurodo, kad įstaigos pirkimų organizatorius registruoja kiekvieną atliktą mažos vertės pirkimą pirkimų žurnale.

Pirkimų žurnaluose 5 įstaigose (39 proc.) neregistruojami visi atlikti pirkimai.

5. Sudaromos neterminuotos paslaugų teikimo sutartys.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime⁹ apibrėžta, kokias sutartis galima sudaryti ilgiau nei 3 metams, maisto produktų pirkimo-pardavimo sutartys į šią kategoriją nepatenka.

Akademijos gimnazijos direktoriaus pasirašyta 2014-12-31 pirkimo-pardavimo su UAB „Kėdainių konservų fabrikas“, kurios 6.8. punktas nurodo, kad ši sutartis įsigalioja nuo

⁸ Viešųjų pirkimų tarnybos 2011-11-30 direktoriaus įsakymas Nr. 1S-174 „Dėl Perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-05-05 nutarimas Nr. 432 „Dėl viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

2015 m. sausio 1 d., ir galioja iki 2015 m. gruodžio 31 d. Jeigu baigiantis anksčiau minėtam laikotarpiui nė viena šalis nepraneša kitai šaliai apie savo ketinimus nebepratęsti sutartinio bendradarbiavimo, ši sutartis automatiškai pratęsiama neribotam laikui. 2015-12-31 ši sutartis nebuvo nutraukta, t. y. tapo neterminuota.

6. Sudaromos sutartys, neatitinkančios atlikto viešojo pirkimo dokumentų.

LR Viešųjų pirkimų įstatymo 9 str.9 p. nustato: Jeigu numatomoje sudaryti pirkimo sutartyje yra nustatyta pirkimo sutarties pratęsimą galimybė, pirkimo vertė skaičiuojama pagal didžiausius pirkimo sutartyje numatomų įsigyti prekių ar paslaugų kiekius, įskaitant tuos kiekius, kurie bus nupirkti pratęsus pirkimo sutartį.

2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. VI – 640 patvirtintose Kėdainių r. Akademijos gimnazijos „Kaštono“ skyriaus supaprastinto atviro konkurso maisto produktų pirkimo sąlygose nurodyta, kad perkamas maisto produktų kiekis 1 metams, t. y. pirkimo-pardavimo sutartys turėjo būti sudaromos tik vieneriems metams, be pratęsimą galimybės. 2015 m. sausio mėn. 2 d. su UAB „Kėdainių duona“ sudaryta pirkimo-pardavimo sutartis Nr. KD-20156 kurios 5.1 punkte nurodyta, kad sutartis galioja iki 2015-12-31, tačiau 2015-12-08 pasirašytas sutarties priedas, kuriame nurodoma, kad sutarties galiojimo laikas pratęsiamas iki 2016-12-31.

LR Viešųjų pirkimų įstatymo 18 str.3 p. nustato: Sudarant pirkimo sutartį, joje negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina, derybų protokole ar po derybų pateiktame galutiniame pasiūlyme užfiksuota galutinė derybų kaina ir pirkimo dokumentuose bei pasiūlyme nustatytos pirkimo sąlygos.

Lopšelyje-darželyje „Varpelis“ su UAB „Grūstė“ ir mokykla-darželis „Vaikystė“ su UAB „Vigesta“ pasirašytose prekių tiekimo sutartyse maisto produktų kainos nurodytos didesnės, nei buvo pateiktos maisto produktų pirkimo konkurso pasiūlymuose.

5. Kiti pastebėjimai

Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų ugdymo įstaigose vyko pokalbiai su įstaigų vadovais, bei atsakingais už vaikų maitinimą ir viešųjų pirkimų organizavimą darbuotojais. Įstaigos geranoriškai reagavo į pateiktus pastebėjimus dėl dokumentų (viešųjų pirkimų, sutarčių, valgiaraščių) pildymo teisingumo, dėl įsiskolinimo administravimo kontrolės stiprinimo.

Savivaldybės administracijos direktoriui:

1. Paskirti administracijos švietimo ir kultūros skyriuje atsakingą darbuotoją, kuris prižiūrėtų ir koordinuotų maitinimo organizavimą ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose.

Biudžetinės įstaigos vadovas turi užtikrinti racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, veiksmingą biudžetinės įstaigos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jos veikimą ir tobulinimą, tuo vadovaujantis siūlome:

2. Sustiprinti vidaus kontrolę:

a. viešųjų pirkimų srityje:

- pareikalauti atsakomybės iš įstaigos darbuotojų, atsakingų už viešųjų pirkimų vykdymą. Viešuosius pirkimus privaloma vykdyti pagal nustatytus teisės aktus bei įstaigos patvirtintų viešųjų pirkimų taisyklių nuostatas.
- Suteikti galimybę darbuotojui, atsakingam už viešųjų pirkimų organizavimą, sistemingai kelti kvalifikaciją viešųjų pirkimų organizavimo bei sutarčių sudarymo klausimais.

b. organizuojant vaikų maitinimą:

- Sudaromos ir pasirašomos pirkimų sutartys turi atitikti atliktų viešųjų pirkimų dokumentus.
- Paskirti atsakingą darbuotoją kuris kontroliuotų ir užtikrintų, kad nurašomo maisto produktų kiekiai atitiktų patvirtintas maitinimo normas pagal maitinimą gavusių vaikų skaičių.

c. įsiskolinimo mažinimo srityje:

- Kas ketvirtį vertinti tėvų įnašų skolos dydį, jei įsiskolinimas didesnis nei 1 mėn. imtis priemonių skolai mažinti.

3. Pareikalauti iš atsakingo darbuotojo, kuris administruoja vykdomas Europos Sąjungos finansuojamas programas ("Pienas vaikams" ir „Vaisiai vaikams“), sudarant valgiaraščius vadovautis sveikatos apsaugos ministro įsakymo⁵ 43 p. nuostatomis.

Savivaldybės kontrolierė

Zita Valiauskienė

Vyr. specialistė

Rūta Lukoševičienė

Vyr. specialistė

Vilma Unikienė

Vyr. specialistė

Jurga Volkovaitė